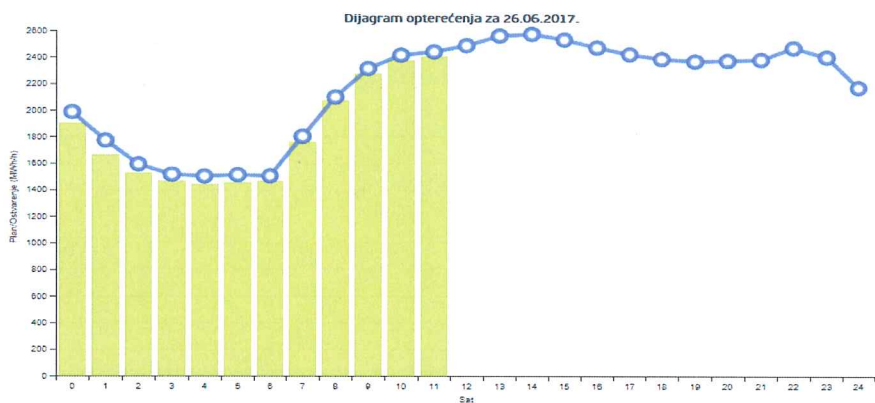

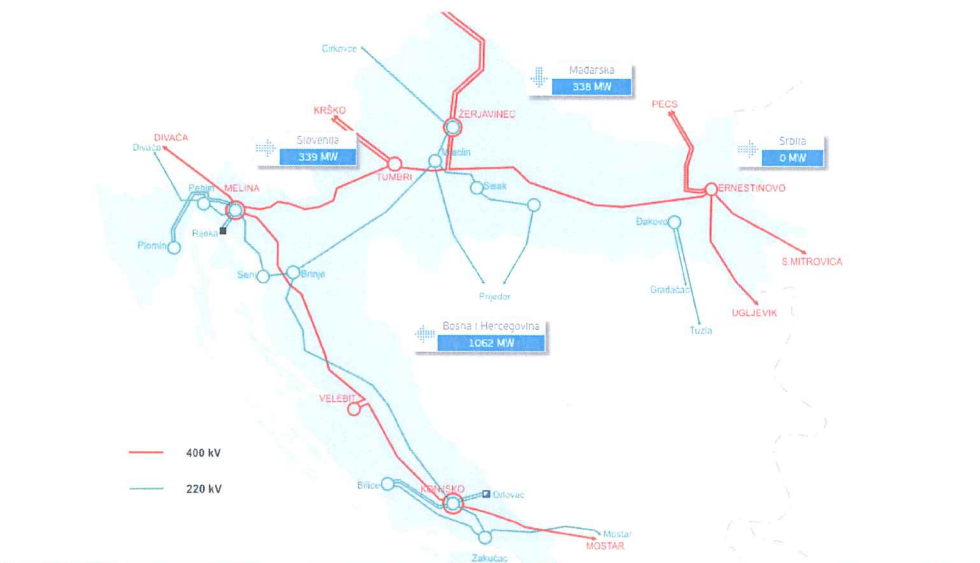
JE LI HEP PROIZVODNO ILI TRGOVAČKO PODUZEĆE?

Prosječni Hrvat uglavnom percipira HEP kao bogatu državnu tvrtku koja se poput mnogih drugih nacionalnih elektroenergetskih kompanija bavi proizvodnjom električne energije i iz toga ostvaruje milijardske dobiti na godišnjoj razini. Međutim da je kojim slučajem istog tog Hrvata ovih dana znatiželja usmjerila na WEB stranicu HOPS-a (Hrvatski operator prijenosnog sustava) temeljito bi promijenio svoj stav o prirodi biznisa kojim se ovo državno poduzeće bavi. Naime u pojedinim ljetnim danima uvoz električne energije u ukupnoj potrošnji prelazi u pojedinim prosječnim danima i preko 70%. Čak ako se iz uvozne bilance isključi 300 MW iz NE Krško, uvoz dobro premašuje „domaću“ komponentu u ukupnoj potrošnji električne energije. Ovakvo stanje do sada nikada nije bilježeno, a umjesto da se domaća elektrokompanija usmjerava u pravcu programiranih nacionalnih odrednica ka energetskej samodostatnosti, procesi su se debelo okrenuli u drugom pravcu i Hrvatska je u cijeloj Evropi s ovakvom elektroenergetskom bilancom premoćno na posljednjem mjestu. Ako se čitatelj želi malo baviti istraživačkim novinarstvom lako može pronaći u zadnjih petnaestak godina izjave političara u prigodama rezanja vrpce kod puštanja u rad beznačajnih elektroenergetskih objekata, da će Hrvatska postati izvoznik električne energije, samo su licitirali različite godine u kojima će se dostići ta razina. Najoptimističniji kao što je to bio Damir Polančec su najavljevali taj datum već od 2015. godine a neki drugi manje optimistični su taj događaj pomicali u kasne dvadesete godine.

U donjem grafičkom dijagramskom prikazu vidi se opterećenje hrvatskog elektroenergetskog sustava na dan 26.06.ove godine u 11h (2.404MW)

A ovo je prikaz pravaca i energetske vrijednosti uvoza u navedenom terminu.

Dakle, od ukupnih 2.404 MW koja su u jednom prosječnom danu u kojem i nije bilo neko osobito naprežanje sustava zbog relativno ugodnih dnevnih temperatura između 20 i 26 stupnjeva, (najveće ljetne „špice“ opterećenja kod prosječnih temperatura preko 35 stupnjeva iznosile su i preko 3.000 MW), uvoz je iznosio bez struje iz Slovenije 1.400 MW odnosno preko 58% ukupnog konzuma. Da je kojim slučajem bio jedan od vrućih dana koji će se izvjesno dogoditi ovog ljeta, udio uvoza s ovakvom domaćom proizvodnjom iznosio bi čak 67%. Ovo je naravno uz pretpostavku da na regionalnom tržištu postoje viškovi spremni za prodaju kao i da ima dovoljno raspoloživih kapaciteta za prijenos električne energije.

Zbog čega proizvodnja električne energije poput mnogih drugih sektora u državi (poljoprivredna proizvodnja, proizvodnja mesa, mlijeka itd.) uzmiče pred uvozom. Je li u pitanju atraktivno područje za one koji stoje na strani uvoza ili su pak postojeći proizvodni kapaciteti, a oni iznose preko 4.600 MW, u neaktivnom stanju zbog tehničkih kvarova, lošeg održavanja, ili je pak loša hidrologija i slabo gospodarenje akumulacijama uzrok ovakvog stanja? Je li uopće postoji ijedna osoba iz vladajuće državne strukture koja može i hoće tražiti odgovor na ovo pitanje? Kako se od nemalih ukupno instaliranih čak 4602,75 MW uspije držati proizvodno aktivnim zajedno s najpouzdanijom i najstalnijom proizvodnom jedinicom NE Krško koja stalno osigurava svojih 300 MW, tek 1000 MW kapaciteta u proizvodnom režimu?

Informacije radi, prema podacima s WEB stranice HEP-Proizvodnje d.o.o., Hrvatska trenutno raspolaže s 472,4 MW instalirane snage u protočnim hidroelektranama, u akumulacijskim uključivo i generatore reverzibilnih elektrana 1726,7 MW, dok je instalirana snaga na pragu termoelektrana 1896,8 MW.

Dakle ukupna instalirana snaga u hidro i termo postrojenjima iznosi 4.095,9 MW. Ako se ovim brojkama dodaju još „hrvatski“ kapaciteti NE Krško od 300 MW kao i 448,85 MW kapaciteta vjetroelektrana i 58 MW solarnih elektrana dobije se cifra od ...4.604,75.. MW instaliranih kapaciteta.

Je li se itko zapitao zbog čega se ušlo u Hrvatskoj prevažnu turističku sezonu s krajnje nepouzdanim elektroenergetskim sustavom i okrenutošću isključivo na nesiguran i u ovim danima preskup uvoz. Naime, ako HEP nije predvidio ovu situaciju, te se dovoljno čvrsto osigurao kvalitetnim i pravovremenim ugovorima o nabavci električne energije, a što je malo vjerojatno, upućen je na trenutačne kratkotrajne preskupe nabavke na spot tržištu, a to je gotovo isključivo preko burze HUPX u Budimpešti gdje je cijena električna energija zbog značajnih manjkova struje u regiji, gotovo 50% skuplja od Frankfurtske burze EEX.

Čak kada bi i zanemarili ekonomske konsekvence sadašnjeg stanja, a one su značajne ne samo po financijski rezultat HEP-a već i na BDP Hrvatske, postavlja se logično pitanje ima li imalo kompetencije, od strane ex ministra Vrdoljaka u politički postavljenom managementu, te može li se stručno odgovoriti preteškoj situaciji u opskrbi električnom energijom i prestati sa stalnim igranjem na oštirci noža sa sudbinom nacionalnog gospodarstva? Valjda ćemo to vidjeti u danima koji su pred nama.